

4. Журнал «Сучасна українська мова» доступний на Google Scholar – просто введіть назву журналу або ключові слова.

5. «Суржик: соціолінгвістичний аспект» можна знайти на Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

6. Суржик у Харкові <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/3408444-surzik-i-cistota-abo-comu-ce-vidvratitelno.html>

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ МИКОЛИ ХВИЛЬОВОГО – ПРОВІДНИКА УКРАЇНСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ

Гаврюков Д. О.

Науковий керівник – к. іст. н., доц. Бадєєва Л. І.

Харківський національний університет радіоелектроніки

(61166, Харків, пр. Науки, 14, каф. українознавства, тел. (050) 883-48-30)

E-mail: danylo.havriukov@nure.ua

У цих тезах доповіді досліджуються основні етапи життя та творчості Миколи Хвильового – видатного українського письменника, публіциста і громадського діяча, його внесок у розвиток української культури та літератури, а також значення його ідей для української національної самосвідомості.

Ключові слова: Микола Хвильовий, біографія, українська культура, національна ідентичність, українське відродження, Харків, ВАПЛІТЕ, літературна діяльність, радянська влада, розстріляне відродження.

Життя і творчість Миколи Хвильового мають важливе значення для розуміння етапів розвитку української культури та національної ідентичності. Його діяльність припала на період культурного відродження 1920-х років, що став часом інтенсивного розвитку української літератури і боротьби за національну самобутність. Хвильовий був одним із найяскравіших представників української літератури, який закликав до орієнтації на «психологічну Європу», протиставляючи культурну незалежність України радянському централізму. Вивчення цієї теми дозволяє краще зрозуміти внесок Хвильового у формування української ідентичності та боротьбу інтелігенції за національне самовизначення.

Дослідження творчості Хвильового проводили такі науковці, як Володимир Панченко (його роль у літературі та національній свідомості), Оксана Забужко (психологічний аналіз творчості) та Юрій Шевельов (мовні та стилістичні особливості). Їхні праці сприяли розумінню значущості Хвильового для модерної української літератури.

Це дослідження має на меті розглянути основні етапи життя Миколи Хвильового, його літературну та культурну діяльність, а також вплив його ідей на формування національної ідентичності. Увага буде приділена аналізу його творчого спадку та ролі в розвитку українського культурного простору.

Микола Хвильовий (справжнє ім'я – Микола Григорович Фітільов) народився 13 грудня 1893 року в містечку Тростянець на Сумщині. Дитинство

майбутнього письменника пройшло у невеликому селі на Харківщині, де його родина мешкала після переїзду. Мати Миколи була простою жінкою, але дала синові чимало важливих життєвих принципів та виховала в ньому любов до української культури. У батька Хвильового була велика бібліотека, і хлопець проводив багато часу за книгами, що зіграло важливу роль у формуванні його поглядів та світосприйняття.

З дитинства Микола демонстрував схильність до поетичної творчості та літератури. Хвильовий початкову освіту здобув у місцевій школі, а згодом вступив до Богодухівської гімназії на Харківщині. Він навчався в дуже несприятливих умовах, оскільки його родина переживала постійні фінансові труднощі, і Хвильовий був змушений переривати навчання. У роки Першої світової війни Микола служив у російській армії, що також вплинуло на його подальший світогляд. Після повернення з фронту, він остаточно присвятив себе літературі, переїхавши до Харкова, який тоді став важливим центром культурного і політичного життя України.

У 1920-х роках Харків був культурним осередком, оскільки після Української революції 1917–1921 років місто стало столицею Української Радянської Соціалістичної Республіки (УРСР). Це дало можливість багатьом українським інтелектуалам і митцям, серед яких був і Хвильовий, об'єднати зусилля для розбудови національної культури. Хвильовий заснував і брав активну участь у літературному об'єднанні «Гарт», яке підтримувало молодих письменників та поетів. Після розпаду «Гарту» в 1925 році він створив «ВАПЛІТЕ» (Вільна Академія Пролетарської Літератури), що згодом стала ключовою літературною організацією того часу.

Політичний клімат почав змінюватися наприкінці 1920-х років, і харківські митці, включно з Хвильовим, потрапили під пильну увагу радянських органів. Переслідування інтелігенції, арешти колег та поступова ізоляція призвели до трагічного кінця його життя. 13 травня 1933 року, після хвилі арештів та тиску з боку влади, Микола Хвильовий покінчив життя самогубством у своєму помешканні в Харкові. Його смерть стала символом тогочасної епохи та знищення покоління українських інтелектуалів.

Микола Хвильовий залишив величезний слід в історії української культури. Його творчість та громадська діяльність значно вплинули на розвиток національної ідентичності та української літератури в добу відродження, яка була трагічно обірвана репресіями радянської влади.

Список використаних джерел

1. Панченко В. Микола Хвильовий: культурний вплив на епоху відродження. Київ: Наукова думка, 2003. С. 45–52.
2. Забужко О. Шевченків міф України. Спроба філософського аналізу. Київ: Факт, 1997. С. 112–118.
3. Шевельов Ю. Українська література 1920-х років і Хвильовий. Літературознавчі студії. Київ: Мистецтво, 1990. С. 25–33.